

DE KRUISVLAG IN TOP

ZENDINGSVERTTELBOEK
VOOR SCHOOL EN HUIS

UITGAVE VAN
FA H. H. KOK BZ
Z W O L L E

AMBO, 'T KIND UIT DE WILDERNIS.

INLEIDING.

Deze vertelling is vrij bewerkt naar: „The taming of Ambo“ by D. S. Bailey.

Bij mondelinge weergave zal men dit verhaal wel dienen af te breken, bijv. op pag. 255, waar Ambo op de school bij de zendingszusters gebracht is.

Het verhaal bevat een schets uit den zendingsarbeid in Bengalen. Hier wordt onder de Hindoes gearbeid sinds 1752 door Duitsche, Engelsche en Amerikaansche zendelingen. De namen van Carey en Duff zijn welbekend in de historie dezer zending.

Voor breedere kennis bevelen wij de volgende lectuur aan: Lichtstralen op den Akker der Wereld:

5e Jaargang No. 1 en 2. De Zenanazending.

8e „ No. 3 en 4. Weduwen in Eng.-Indië.

17e „ No. 2. Alexander Duff.

15e „ No. 1 en 2. Hindoekinderen.

30e „ No. 1. Pandita Ramabai, de opheffing der Hindoewrouwen.

28e „ No. 3. Chundra Lela.

Uitgaven van den Boekhandel voor In- en Uitw. Zending, Nassau-Zuilensteinstraat 25, Den Haag.

Nu gaan we naar een heel ver land. 'k Wed, dat je er nooit van gehoord hebt. 't Heet Bengalen en ligt in Vóór-Indië.

Vliegensvlug gaan we er heen.

Nee, nóg gauwer dan met 'n vliegtuig! Eén, twee, drie . . . we *zijn* er al!

We zijn op 'n groote, groene vlakke — hier en daar zie je 'n groep boomen en 'n klein dorp. En als we op die vlakke staan, kijken we tegen heuvels op, zoo iets als onze duinen, maar wild begroeid en met roodachtige rotsgedeelten.

Kijk, daar, aan den voet van dien heuvel, staat 'n meisje van 'n jaar of negen. Donkerbruin is haar huid, d'r haar verward. Ze heeft wijde neusgaten en dikke lippen. Maar haar zwarte oogen zijn mooi, groot en schitterend. Enkel maar 'n lap katoen heeft ze om de heupen, om den hals een ketting van metalen kralen en zilveren armbanden om haar polsen. Op haar heup draagt ze een naakt kindje van 'n maand of drie, even donker en stoffig als zij.

't Is juist dat kindje, waar Ambo, zoo heet het meisje, nu eens van af wil zijn! Ze roept iets, dat we niet verstaan. Dadelijk komt er van achter 'n boschje een jongen te voorschijn, 'n paar jaar ouder dan Ambo. Zijn huid is even donker en zijn haar lang en verward en hij heeft ook zoo'n katoenen lap om de heupen en kralen om den hals, maar geen armbanden. Pijl en boog houdt hij in de hand, maar die laat hij vallen, als Ambo hem het kleintje voorhoudt, dat hij met 'n glimlach in zijn armen neemt.

En Ambo springt weg en klimt als 'n geit het rotspad op. Dan strekt ze met 'n zucht haar armen wijd uit en in zichzelf zegt ze: „Heerlijk! Vrij! 'k Heb genoeg van broertje dragen. 't Is goed, dat Jelpa er is, als ik hem roep. Nu ga ik eens m'n zin doen: pruimen en bloemen plukken!”

Halverwege den heuvel vindt ze een groene heester vol witte bloesems. Daar plukt ze van en legt bloemtakjes achter haar ooren en steekt ze in d'r ongekamde haar. Dan loopt ze verder tot ze een wilden pruimeboom vindt. De meeste vruchtjes zijn nog groen, maar enkele zijn geel en die eet ze op. Zou 't al tijd zijn om broertje naar moeder te brengen? Ambo kijkt naar de zon en de schaduwen — ja, 't wordt tijd. En na haar armen nog eens wijd uitgestrekt te hebben, loopt ze vlug den heuvel af, naar de plek, waar ze broertje aan Jelpa gegeven heeft.

Wat is dat! Jelpa en broertje zijn er niet! Ambo laat 'n zachten, langgerekten roep hooren, die dadelijk beantwoord wordt van den anderen kant van den heuvel.

Wat! Hoe *durft* Jelpa broertje dáár heelemaal brengen!

Kwaad loopt Ambo in de richting vanwaar 't geluid kwam, zoekend tusschen heesters en achter rotsblokken, haastig als

'n opgejaagd konijn. Tusschen de heuvels door is zoo iets van een weg, eigenlijk is 't niet meer dan een wagenspoor in de roodachtige modder, gemaakt door de zware ossenkarren. Als Ambo aan dien weg komt, staat ze opeens verbaasd stil. Daar ziet ze een wagentje staan op hooge wielen met 'n grijs paardje er voor, dat bij den teugel wordt gehouden door een man met witten hoofddoek. Zoo iets heeft Ambo nog nooit gezien — zou 't gevaarlijk zijn, om er dicht bij te komen?

Ze is 't nog niet met zich zelf ééns, als ze iets nóg vreemders ziet. Om 'n bocht van den weg komt iemand aan, iemand met 'n wit gezicht en een lang blauw kleed aan met mouwen en op 't hoofd iets, dat Ambo aanziet voor een omgekeerd strooien mandje!

Met open mond en verschrikte oogen staart Ambo dat wezen aan, dat nu 't hoofd omdraait en iets roept in een taal, die Ambo nooit gehoord heeft. En dan verschijnt er zoo'n tweede wezen (maar in 't rose) haar handen vol stukken steen. Ambo bedenkt zich niet langer, springt den steilen heuvelkant op en verschuilt zich achter 'n struik. Dan komt er 'n derde den hoek om en nu verandert Ambo's schrik in drift... 't is Jelpa! Maar zonder broertje. Hij torst 'n groot stuk rooden rotssteen. Ambo's oogen schieten vonken, ze beeft en ze lijkt wel een kat, die haar prooi bespringen wil.

De twee vreemden zijn nu bij 't rijtuigje. Wat ze tegen elkaar zeggen, begrijpt Ambo natuurlijk niet, maar ze ziet dat de steenen op den bodem van 't wagentje gegooid worden, wat 'n kletterend geluid maakt, waardoor 't paardje even steigert. En ook, dat 't stuk rots van Jelpa wordt overgenomen en hij er 'n geldstukje voor krijgt, waar Jelpa naar staat te kijken, niet wetend, wat hij daarmee doen moet.

Dan kan Ambo zich niet langer inhouden. Als 'n wervelwind vliegt ze op Jelpa af, trekt hem aan zijn haar en roept: „Wat heb je met broertje gedaan — zeg òp!”

Jelpa deinst verschrikt terug en stottert: „'k Heb — 'k heb 'm dáár neergelegd,” en hij wijst naar de piek, waar Ambo hem verlaten heeft. „Maar hij *is* er niet!” schreeuwt Ambo. „Hij is stellig weggetooverd. Maar jij zal er voor boeten.”

En terwijl ze dit zegt, trekt zij onbarmhartig aan zijn haar en zijn ooren, waar ze haar scherpe nagels in drukt. 'n Paar seconden ondergaat Jelpa haar mishandeling zonder zich te verweren — dan grijpt hij haar met zijn gespierde handen bij de schouders en werpt haar met kracht van zich af, zoodat Ambo valt en de helling afrolt, tot 'n struik haar tegenhoudt.

„O kijk! die jongen vermoordt er een!” roept een van de vrouwen uit de dogkar. En als Ambo opgekrabbeld is en zich weer op Jelpa wil werpen, voelt zij een vaste hand op haar schouder en hoort zij in haar eigen taal de vraag: „Kind, wat doe je? Wat is er gebeurd?”

Ambo kijkt òp, haar adem stukt — ze vergeet Jelpa. Want hier staat nu dat vreemde mensch in 't blauw en spreekt *haar* taal en kijkt haar vriendelijk aan! Al haar vrees is opeens weg! Smeekend kijkt ze in de grijze oogen, terwijl tranen over haar stoffige wangen druppelen en zegt: „Ik ben m'n broertje kwijt. 't Is Jelpa z'n schuld. Wilt u me helpen om hem terug te vinden?”

„Je broertje kwijt? Is hij dan weggelopen?”

„Hij kan nog niet loopen — hij is nog maar zóó klein,” zegt Ambo en wijst met haar handen, hoe lang 't broertje is.

„Maar hoe kon je zoo'n kleintje alléén laten!”

„Ik heb 't niet gedaan! Ik zeg immers, dat Jelpa 't gedaan heeft,” roept Ambo heftig en 't lijkt wel of ze zóó weer op Jelpa aan wil vallen, die langzaam den heuvel af komt. „Ik zal 'm beheksen, ik zal met 't booze oog op 'm werken, dat ie verschrompelt, dat ie...”

„Kind, hou op!” zegt de dame streng, „je spreekt dwaasheid: beheksen — dat kan niet. Wees gerust, we zullen den kleine wel vinden.”

Jelpa, die ineen gekrompen is bij Ambo's dreigement, leeft weer òp bij deze geruststellende woorden.

„Ik zou 'm niet alleen gelaten hebben,” legt nu Jelpa uit, „als zij me niet geroepen had,” en hij wijst op de dame in 't rose, die nu ook uit de dogkar gekomen is.

„Wat is er toch te doen?” vraagt ze en als zij 't hoort, zegt ze; „Och, had ik hem maar niet gevraagd die steenen voor mij te zoeken!”

Met z'n vieren kijken ze nu onder heesters en in de rotsholen maar nee, geen spoor van broertje!

„Ga dadelijk naar je dorp en haal je vader,” zegt de dame in 't blauw tegen Ambo, — „'t zal gauw donker zijn.”

Ambo heeft er niet veel lust in en ze kijkt naar Jelpa en wil hem sturen, maar de dame zegt nog eens nadrukkelijk, dat *zij* moet gaan en zij durft het niet te laten.

Terwijl ze weg is, ga ik jullie even vertellen, wie Ambo en Jelpa en die vreemde dames eigenlijk zijn. Ambo's vader is het opperhoofd van een klein dorp, dat maar uit 'n dozijn hutten bestaat. Hij heet Bhim. Ambo is zijn oudste, 't broertje, dat zoek is, de jongste en daartusschen zijn nog drie jongetjes, waar Ambo ook altijd mee heeft rondgesjouwd van haar vierde jaar af. Bhim heeft een mooiere en grootere hut dan de anderen en hij bezit geiten, koeien en ossen. Hij behoort tot het Santalvolk, de oudste bewoners van Bengalen, die zich heelemaal apart houden en alle andere volken: „vreemde katten” noemen.

Jelpa is een wees. Zijn stiefbroer, bij wien hij inwoont, gehruikt hem als koeherder. Zijn rechterpols is gebroken geweest en nooit goed geheeld. Hij is 'n echte verschoppeling, die zelden 'n vriendelijk woord krijgt. Hij is dol op kleine kinderen — dat heeft Ambo bemerkt en daar heeft ze al dikwijls gebruik van gemaakt, als 't haar verveelde op kleinbroertje te passen.

De dame in 't blauw is een zendelinge, die aan 't hoofd staat van een zendings-kostschool voor Santal-meisjes. Ze heet juffrouw Van der Hoop, woont daar al zeven jaar en kent de moeilijke Santal-taal al heel goed. De andere dame is juffrouw Nieman en ze is pas uit Europa gekomen, om ook op die zendingsschool les te geven.

Ziezoo, nu kennen jullie deze menschen 'n beetje en zullen we eens kijken, hoe 't verder is gegaan met hun zoeken naar 't verloren broertje.

Jelpa was op z'n eigen houtje nog eens gaan zoeken. Haastig kwam hij den heuvel af en zei opgewonden iets tegen juffrouw Van der Hoop en deze vertaalde het.

„Hij zegt, dat Paharia's de plek, waar hij 't kindje had neergelegd, voorbij zijn gekomen. Ze droegen rietgras, waar ze onderweg wat van verloren hebben.”

„Wat zijn Paharia's?" vroeg juffrouw Nieman.

„Een ander volk, dat op de heuvels woont. Ze zien er heel anders uit dan de Santals en ze begrijpen elkaars taal niet eens. We hebben ook twee Paharia-meisjes op school. Kijk, daar tegen dien heuvel! O! daar zie ik 'n vuur — laten we er gauw heengaan”, en alle drie beklommen zij den heuvel, vanwaar blauwe rook opsteeg tegen den lichten avondhemel.

Eenige vrouwen kwamen van 't vuur hun tegemoet, eerbiedig buigende, met de handen aan 't voorhoofd. Een troepje naakte kinderen liep achter ze aan.

„Ik hoor 'n kindje huilen”, zei juffrouw Nieman.

Jelpa had 't ook gehoord. Hij sprong vooruit; 'n hond bij 't vuur blafte woedend tegen hem. Maar Jelpa stoorde er zich niet aan, hij maakte druk gebaren om te beduiden wat hij wou en een der vrouwen liep naar een hut en kwam terug met een kindje, dat Jelpa haar uit de armen rukte: 't was Ambo's broertje!

„Och wat 'n schatje”, zei juffrouw Nieman. Zij nam het van Jelpa over en 't kleintje nestelde zich behagelijk in die koele armen.

Onderwijl was de vrouw, die 't kleintje uit de hut had gehaald, druk bezig om juffrouw Van der Hoop iets uit te leggen.

„Ze zegt, dat zij 't kind niet heeft willen stelen, maar 't heeft meegenomen, omdat het alleen en verlaten op den grond lag. Maar nu moeten we heusch naar huis”, zei juffrouw Van der Hoop, nadat zij de Paharia-vrouw bedankt had.

Halverwege den heuvel kwamen ze Ambo tegen met haar vader en nog 'n paar mannen, die zouden gaan zoeken. Wat was Bhim dankbaar en blij, toen juffrouw Nieman hem 't verloren kleintje gaf! En Ambo niet minder. Gauw werd verteld, hoe alles gegaan was, en toen zei juffrouw Van der Hoop nog, terwijl ze even haar hand op Ambo's schouder

lei: „Ge moest haar naar school sturen, broeder — dan kan ze lezen, schrijven en naaien leeren”.

Bhim antwoordde, dat er nog nooit een kind uit zijn dorp naar school was geweest en hij geen rijk man was.

De dames hadden geen tijd meer, om er verder over te praten, zoodat Bhim dacht, dat hij er gemakkelijk af kwam.

Maar Ambo vergat die woorden niet en in zich zelf zei ze: „Vader wil me niet naar school sturen, maar *ik wil*”.

Den volgenden morgen kwam Jelpa naar Ambo toe, 'n beetje aarzelend, want hij wist niet of Ambo nog boos op hem was. Met een gloeienden spijker had hij een gaatje geboord in 't nikkelen geldstukje, dat hij van de vreemde dame gekregen had en toen 'n koordje door 't gaatje gedaan. Hij gaf 't aan Ambo — om vrede te maken.

Ambo was niet haatdragend, nam 't presentje aan en deed het om haar hals. Toen zei ze: „Heb je gehoord, dat de vreemde Sahiba¹⁾ aan vader zei, dat hij me naar school moest sturen?”

Jelpa knikte en vroeg: „Wat is school?”

„Een plaats, waar meisjes knap worden, veel knapper dan jongens. Ik heb eens 'n meisje gesproken, die er geweest was en ze zei, dat 't er heel prettig is.”

„Hoe maken ze de meisjes knap”, vroeg Jelpa, „door toovermiddelen?”

„Welnee”, antwoordde Ambo, „de blanken gebruiken geen toovermiddelen. Ze aanbidden één Grooten Geest. Ze leeren je begrijpen, wat er in boeken geschreven staat en ze leeren je zelf ook zulke teekens schrijven met je eigen handen. Ik wil er heen en ik zal niet rusten, voor vader me laat gaan.”

Jelpa zuchtte. Ambo weggaan? Dat vond hij naar. Hij hield van haar en haar broertjes, en eigenlijk was zij de eenige, die vriendelijk voor hem was.

Als Ambo iets in haar bolletje had, dan moest 't gebeuren. En toen haar vader zei: „Neen, ik kan ook niet lezen en schrijven en moeder ook niet, waarom zou jij 't leeren? En we kunnen je niet missen ook”, toen zei Ambo in zichzelf: „M'n zin zal ik krijgen. Dan loop ik weg.”

¹⁾ Sahiba noemt men in Bengalen een Europeesche vrouw.

Kort daarna gebeurde er iets, waardoor Ambo er toe kwam, werkelijk weg te loopen.

Op 'n avond zat zij in 't gras tegen de heuvel-helling, met het kleintje op schoot, terwijl de andere broertjes om haar heen speelden.

Jelpa, moe van 't werk, kwam er aan en ging 'n paar meter van haar af in 't gras liggen. Meer jongens kwamen er ook en ze gingen een spel doen, dat lijkt op ons knikkeren.

Niet ver van ben af waren 'n paar vrouwen bezig rijst te koken op 'n open vuur. Eenige mannen en grootere jongens, ook klaar met bun werk, kwamen bij dat vuur staan praten. Jelpa hield op met z'n spel om te luisteren naar wat ze zeiden en er kwam 'n bezorgde uitdrukking op zijn gezicht.

Ambo, die dit zag, vroeg hem: „Waar hebben zij 't over?”

„Ze zeggen, dat het 'n mooie avond is voor 't inbranden en dat verscheidene van ons er groot genoeg voor zijn.”

„k Ben blij, dat ik 'n meisje ben en dus niet behoef ingebrand te worden”, zei Ambo.

Jelpa boog zich voorover, om beter te kunnen luisteren. Daarna zei hij: „Ze hebben 't ook over tatoeëeren, maar dat zal bij mij wel niet nóg eens gebeuren”, en hij keek naar zijn armen en borst, die met een zwart-groen patroon beschilderd waren.

Nu keek Ambo bezorgd.

„Maar ik wil niet getatoeëerd worden. De meisjes op de school van de vreemdelingen zeggen, dat het leelijk is en dat de Groote Geest 't niet goed vindt.”

Terwijl ze dit zei, had een der groote jongens een stok uit het vuur genomen, en zwaaide er mee boven z'n hoofd, onder eentonig gezang. Zijn makkers liepen naar de spelende jongens om die beet te pakken en naar 't vuur te brengen. Een paar wisten te ontkomen, maar Jelpa deed er geen moeite voor. Hij wist, dat het er eenmaal van komen moest, dat elke Santal-jongen brandmerken op zijn arm moest hebben, als voorbehoedmiddel tegen de inwerking van booze geesten. Driemaal moet er met een gloeienden stok een merk in den bovenarm gebrand worden, onder hei uitspreken van: „Leven

— Dood — Leven". Natuurlijk stelde iedere jongen er 'n eer in, zich flink te houden en geen kik te geven.

Bhim, het opperhoofd, kwam zijn hut uit, om te zien of 't inbranden naar behooren gebeurde. Jelpa's stiefbroer was aangewezen om 't bij Jelpa te doen. Hij was 'n ruwe kerel, die geen meelij met z'n jongeren broer had. Jelpa's beurt kwam 't laatst. Zijn broer trok een versch-gloeïenden stok uit het vuur. Jelpa hield zich kordaat, uitte geen kreet, al vertrok zijn gezicht van de pijn. Na den derden keer trok zijn broer den stok nog twee maal, nu over Jelpa's gebroken pols, zeggende, dat dit den kwaden geest er uit zou drijven. Dit was meer dan Jelpa verdragen kon. Woest van de pijn, ontrukte hij zijn broer het brandende hout en sloeg er hem mee op den schouder uit alle macht. Toen zette hij 't op een loopen. Een paar achtervolgden hem, maar Jelpa kon loopen als 'n haas en zijn vervolgers gaven 't op. De omstanders lachten om de woede van Jelpa's broer.

„Morgen is 't jouw beurt om getatoeëerd te worden," zei Bhim tot Ambo. „Er komt een familielid uit het land achter 't bosch en hij is knap in tatoeëren en geesten bezweren."

„Ik laat me niet tatoeëren," riep Ambo heftig.

Haar vader lachte hartelijk. Wat had dat kleine ding zich in 't hoofd gezet! Dwaasheid!

Maar Ambo was vast besloten. Voorzichtigheidshalve zei ze niets meer. Op den gewonen tijd lei ze zich te slapen in de hut, maar bij 't eerste hanengekraai, als de jakhalzen ook beginnen te schreeuwen, lang vóór de sterren verbleeken, stond ze stilletjes op en kroop naar den uitgang van de hut. Op den drempel dacht ze aan iets, dat haar terug deed keeren. Ze moest wat eten meenemen. Op den tast vond ze een pot met gekookte rijst, overschot van den vorigen dag en bestemd voor de kalveren en geiten, omdat Santals nooit restjes eten. Maar Ambo begreep, dat ze nu niet al te kieskeurig moest wezen en ze nam den pot mee.

Heel zachtjes deed ze en toch werden 'n paar honden wakker en blaften erg. Gelukkig was ze toen net 't dorp uit. Daar in de verte lag iets donkers op den grond... 't bewoog zich (zeker gewekt door 't hondengeblaf)... er was 'n beetje

maanlicht. Ambo liet even 'n zacht gefluit hooren, zooals 'n nachtzwaluw wel doet en 't werd dadelijk beantwoord. De gedaante sprong op en kwam op haar toe.

„Jelpa!“ riep Ambo blij. „Wat doe je hier? Heb je hier van nacht geslapen?“

„Ja“, zei Jelpa, meer niet. En Ambo begreep, dat hij liever op den kouden grond had gelegen dan bij zijn broer thuis 'n pak slaag te hebben gekregen.

„Ga met mij mee,“ zei Ambo. „Draag dezen pot. Ik ga ver weg, waar niemand me vinden kan om me te tatoeëren. Op de school, waar ik naar toe wil, is niemand getatoeëerd. Ik zal telkens wegloopen, net zoo lang, tot vader me naar die school laat gaan.“

„Ik moet de koeien melken en ze voeren,“ zei Jelpa, „en de melk verkoopen, anders slaat mijn broer me.“

„Je broer is 'n gemeene jakhals. Denk maar niet meer aan hem en ga met mij mee.“

Jelpa nam den pot met rijst, zette dien op z'n hoofd en volgde Ambo zonder tegenspreken. Zij liep vóór, vlug, maar doelloos, door grof grasland en stoppelvelden. Ze had maar één verlangen: om ver weg te zijn, eer de zon opging en men haar zou zoeken.

In 't Oosten werd de lucht zilvergrijs en hanen begonnen te kraaien.

Ambo stond stil en zei: „Ik weet niet, waar we eigenlijk heen gaan.“

„Je loopt in de richting van de rivier, maar 't is heel ver,“ zei Jelpa.

„Ik heb de rivier in lang niet gezien, laten we er heen gaan“ zei Ambo.

Jelpa knikte. En nu gaf *hij* den weg aan. Zwijgend liepen ze tot de zon opging en heet werd. Toen stond Jelpa stil, strekte zijn armen uit en geeuwde.

„Heb je den heelen nacht niets gegeten?“ vroeg Ambo.

Jelpa schudde van nee, maar stapte toch weer ferm door, tot ze aan een vijver kwamen.

„Hier zullen we ons wasschen en eten,“ zei hij. Ze gingen met hun stoffige voeten 't water in en wieschen hun gezicht

en handen en Jelpa liet lang 't koele water over zijn pijnlijken arm spoelen.

Toen deelden zij de koude rijst en na 'n korte rustpoos gingen zij verder. „Ik ben gelukkig,” was al wat Ambo zei. „Ik ook,” antwoordde Jelpa even kort.

Tegen twaalf uur zagen zij in de verte een wijde zandvlakte met 'n diep blauwe streep er door.

„Daar is de rivier,” zei Jelpa en hij lei z'n handen tegen elkaar en bracht ze aan zijn voorhoofd, terwijl hij boog. Zoo had hij Hindoe's zien doen, wanneer zij de heilige rivier „Moeder Ganges” naderden.

„Waarom doe je „poeja”¹⁾ als 'n vreemde kat?” riep Ambo.

„Dat weet ik niet,” zei Jelpa eenvoudig, „maar de Ganges is schoon en zij zegent ons.”

„Nu toch niet,” zei Ambo, 't hoofd schuddend, daar een windvlaag haar 't heete, scherpe zand in mond en oogen dreef. „Maar laten we er toch maar heengaan en 'n bad nemen.”

Na 'n heel eind loopen over harde klei en zacht zand, bereikten zij den oever. Er woei 'n frissche bries en 't water was zoo heerlijk koel, dat Ambo nu ook zei, dat de Ganges 'n gezegende rivier was, terwijl zij wadend het water over haar enkels liet spoelen.

Net toen Jelpa haar volgen wou, zag hij 'n paar vogels rond tippelen op 'n meter of wat afstand. De jager in hem werd wakker — hij nam pijl en boog, die hij altijd bij zich had, knielde en wilde mikken, toen... hij 'n gil van Ambo hoorde. Hij lag met z'n rug naar haar toe, keek om en zag Ambo staan met open mond, verstijfd van schrik. En toen hij zag, waar Ambo naar keek, schrikte ook hij hevig. Een paar meter van Ambo af, kwam iets donkers boven 't water uit. Vlug draaide Jelpa zich op z'n knieën om, mikte, niet op de donkere plek, maar op 'n punt *onder* water en de pijl, die bestemd was voor den vogel, suisde door de lucht naar 't water toe. Toen sprong Jelpa op en liep op Ambo toe, roepende: „Kom, kom gauw!” En Ambo greep zijn toegestoken hand en beiden plasten ze naar den oever.

¹⁾ poeja-doen = aanbidden.

„Vlucht! vlucht!“ hijgde Jelpa en zoo hard als ze konden, liepen ze, maar in 't mulle zand kwamen ze niet zoo vlug vooruit. Ambo viel nog in een kuil en terwijl Jelpa haar op-hielp, keek hij even achterom.

Een groote krokodil lag half uit de rivier en sloeg met z'n staart het water tot schuim. Maar 't monster vervolgde hen niet, neen, het wreef den eenen kant van z'n kop tegen 't zand. Zijn vreeselijke muil was wijd open, als in pijn. Toen hij dat zag, gaf Jelpa 'n schreeuw, greep Ambo bij den arm en hijgde: „k Geloof, dat ik 'm geraakt heb! Ik mikte op z'n oog en 'k moet hem geraakt hebben. O, kijk toch!“

Maar Ambo durfde niet omkijken. Dat vreeselijke beest, zoo vlak bij haar zooveel! Ze trok Jelpa mee en beiden liepen ze, liepen ze, tot ze buiten adem neervielen, zoo ver, dat de rivier 'n blauw lint geleet. Toen Jelpa zich oprichtend omkeek, was de krokodil verdwenen. En toen hij genoeg op adem was gekomen om te kunnen praten, zei hij: „Nog nooit heb ik zóó goed geraakt. Als ik het thuis vertel, zullen ze het niet gelooven, op 'n doel *onder* water! Ik begriep 't zelf niet.“

„Als je 'm niet geraakt had, had ie mij verslonden,“ zei Ambo en er waren tranen in haar oogen, toen ze Jelpa aankeek.

Toen lagen ze 'n poos stil. Jelpa viel in slaap en toen hij wakker werd, zat Ambo met een palmbiad de muskieten van hem af te waaieren. De zon was al in 't Westen.

„Laten we naar huis gaan,“ zei hij, „en gauw ook, want anders komen we er niet vóór den nacht.“

„Ja,“ zei Ambo, „want we hebben ver te loopen. Ik heb aan de broertjes zitten denken en aan vader en moeder. Als de krokodil me verslonden had, zouden ze om me gehuild hebben.“

„En ik dan?“ zei Jelpa zacht.

Ambo antwoordde niet dadelijk. Toen zei ze: „Jelpa, ik verlang niet meer zoo erg om naar die school te gaan. Ik wil liever thuis blijven bij de broertjes en jou.“

't Was al lang donker, toen Ambo en Jelpa hun dorp bereikten en 't heele dorp in opstand vonden. 't Lange weg-blijven van Ambo had haar ouders ongerust gemaakt. Het familielid, dat haar zou tatoeëren, had gezegd, dat Ambo

stellig betooverd was. Er moest een vuur worden aangelegd, zei hij, onder een bepaalden boom. Vonken waren overgevaaid naar 't stroo-dak van Bhim z'n hut, die was gaan branden. De vlammen waren wel dadelijk gebluscht, zoodat er niet veel schade was aangericht, maar uit dit alles bleek duidelijk, naar men meende, dat booze geesten aan 't werk waren en 't voorzien hadden op Bhim en zijn familie. Die geesten moesten tevreden gesteld worden en hiervoor offerde Bhim zijn mooiste geitebok op de dorpsofferplaats, onder 't gezang der dorpelingen. Maar ook daarna kwam zijn verdwenen dochter niet terug en Jelpa evenmin.

Toen zei Ambo's moeder: „Dit alles is zeker gebeurd, omdat we Ambo niet naar de school van de vreemdelingen hebben willen sturen. Ambo heeft me verteld, dat ze dáár één Grooten Geest aanbidden.”

Ja, zoo zou 't wel wezen, vond Bhim en hij zei: „Als ik Ambo terug krijg, dan zal ze naar school gaan, wis en zeker!”

Pas had hij dit gezegd, of 'n kreet van vreugde en verbazing van de dorpelingen begroette de twee teruggekeerden. Schuldbewust sloop Ambo de hut in, verwachtende gestraft te worden. Maar neen, ze werd met blijdschap ontvangen en geliefkoosd. Er werd haar niet eens gevraagd, waarom ze weg was geloopt en waar ze geweest was — zoo zeker was Bhim ervan, dat het 't werk van dien Grooten Geest was geweest, en die zijn belofte gehoord had.

„Maar ik verlang niet eens meer naar school te gaan,” zei Ambo, „Ik wil liever bij de broertjes blijven, en moeder en Jelpa.”

Maar haar vader was er nu even beslist vóór, dat ze naar school zou gaan, als hij er eerst tegen was geweest.

Hij wou zelfs bij 't aanbreken van den dag al gaan.

Maar 't slimme familielid zei: „Tenzij, dat je een *roepie*¹⁾ in de hand hebt, en twee nieuwe kleedingstukken meebrengt en 'n deken en 'n bord om rijst van te eten — sturen de vreemdelingen haar zóó weer weg. Voor de helft van den prijs zal ik wel zorgen, dat de booze geesten je geen kwaad meer doen.”

¹⁾ Een zilveren geldstuk.

„Dank je wel“, zei Bhim. „Ze heeft me nu al een geitebok gekost en twee bos stroo om m'n dak te maken — ze zal naar school en ze zal er komen, zooals 't de dochter van 'n opperhoofd betaamt: met nieuwe kleedingstukken en 'n deken en 'n koperen etensbord. En ik zal een vrucht voor de vreemdelingen meebrengen. Dan eerst zal mijn hart gerust zijn.“

Juffrouw Nieman zat op de veranda van 't zendingshuis. Tegenover haar zat een Santal-onderwijzer, die haar de moeilijke Santal-taal leerde.

„Wat is dat?“ riep ze opeens en wees naar een kleinen stoet, die langzaam naderde. Voorop liep Bhim, dragende een reuze-pompoen. Achter hem zijn vrouw met één zoontje op haar heup en 'n tweede aan de hand. Dan kwam Ambo met het kleintje en, achter haar, Jelpa met 'n houten doos op z'n hoofd. Ambo's oudste broertje liep naast hem. Met al dat grut was de zeven mijl-lange wandeling niet vlug gegaan.

„Wie kunnen dat zijn?“ zei juffrouw Nieman, „zeker een nieuwe leerling. — O! ik ken dien jongen en dat meisje ook — van toen...“

Ze sprong op en riep naar binnen: „Van der Hoop, kan je even komen?“

„Ja, dadelijk.“

Bhim legde den pompoen op de veranda en maakte een diepe buiging met de handen aan 't voorhoofd, „salaamde“ zooals men daar zegt. Hierop begon hij een toespraak, waar juffrouw Nieman geen woord van verstond. Maar in den laatsten zin kwam 't woord „iskool“ (school) voor, en daarbij wees hij op Ambo.

Ja, dat begreep juffrouw Nieman en ze wenkte Ambo om bij haar te komen.

Maar 'n groote vrees kwam opeens over Ambo, 't kind uit de wildernis. 't Houten zendingshuis met z'n groene gordijnen en zonneblinden, de veranda met palmen en varens, leek haar 'n koningspaleis. Ze lei broertje op den grond en koos 't hazenpad.

Bhim staarde haar na, stom van verbazing. Zijn vrouw schreeuwde Jelpa toe, om Ambo achterna te gaan. Hij zette

de doos neer, gehoorzaamde, maar van harte ging 't niet. Juist verscheen juffrouw Van der Hoop en juffrouw Nieman riep: „De nieuwe leerling loopt nu al weg!”

„Gauw! haal jij haar terug!” zei juffrouw Van der Hoop tegen den langbeenigen Santal-onderwijzer, die even later met Ambo gedwee aan 'n handje, terugkwam.

„'t Lijkt me 'n lastige, kleine wilde”, zei juffrouw Nieman, „ik wou, dat we den jongen konden houden — die heeft zoo'n leuk gezicht.”

„'t Zal met haar ook wel gaan”, zei juffrouw Van der Hoop en ze lei haar hand op Ambo's hoofd, en begon toen in Santal-taal 'n gesprek met Bhim over wat Ambo meebracht en hij voor vergoeding kon geven. Al dien tijd hield zij haar hand op Ambo's hoofd en als deze even öpkeek, kreeg ze een vriendelijken blik.

„Ziezoo, dat is in orde”, zei juffrouw Van der Hoop en ze riep: „Juffrouw Rachel, kom 's hier.”

Een jonge Santal-vrouw kwam uit 't huis naar de veranda. Ze was even donker van huid als Ambo en de anderen, maar ze zag er keurig uit, met schoone kleeren en net-opgemaakt haar.

„Hier is 'n nieuwe leerling, juffrouw Rachel, ze heet — ja, hoe heet je, lieveling?”

Ambo kon niet antwoorden van pure verbazing, dat die vreemde dame in 't blauw haar in 't Santal „lieveling” noemde. Tranen kwamen ervan in Ambo's oogen.

„Haar naam is Ambo”, zei Bhim. „Maar nu moeten wij weg, want de weg is lang.”

„Huil niet, Ambo”, zei juffrouw Van der Hoop, „je zult 't hier heel prettig vinden. Juffrouw Rachel, neem haar mee, ze kan in uw klasse zitten en ze moet slapen bij de kleine meisjes, tusschen Lupsi en Saori.”

„Kan ze al wat?” vroeg juffrouw Rachel.

„Neen niets, ze komt uit een heidendorp van achter de heuvels, 't is 'n echt kind uit de wildernis.”

Onderwijl keek Ambo smeekend naar haar vader en moeder, maar er stond niets op hun gezichten te lezen. Toen keek ze naar Jelpa en zag, dat zijn oogen vol tranen waren. Met 'n snik viel ze aan de voeten van haar ouders neer, en dezen

dachten, dat het de gewone manier van afscheid nemen was en gaven haar hun zegen.

Toen Ambo eindelijk opstond en de tranen uit haar oogen wreef, zag zij ze het erf afgaan. Ze liepen achter elkaar. Bhim met 'n jongetje op elke heup en Jelpa droeg 't kleintje, haar kleintje — in z'n armen.

„Komt terug! Neemt me mee!” riep Ambo. Maar niemand antwoordde. Alleen Jelpa keek om en Ambo zag, dat de tranen hem langs de wangen liepen. Toen barstte ook zij uit in snikken, en juffrouw Rachel bracht haar bij de hand naar binnen.

Eer 't 'n paar uur later was, had Ambo al bij zichzelf uitgemaakt, dat „school” een vreeselijke plaats was. Juffrouw Rachel nam haar mee naar een vijver voor 'n bad. Nu was Ambo gewend om in 't water te gaan, maar nog nooit was ze met zeep gewasschen — neen, geboend, want dat vond juffrouw Rachel noodig. Daarna werd 't verwarde haar, waar nog nooit 'n kam in geweest was, met een houten kam bewerkt. Gelukkig voor Ambo, brak de kam na vijf minuten en werd de verdere bewerking van haar hoofd uitgesteld tot den volgenden dag.

„Ik zal je naar de meisjes brengen, die komen zoo meteen uit school en dan kan je brandhout met ze gaan zoeken.” En even later stond Ambo te midden van een troepje meisjes, allen met leege mandjes op 't hoofd. Ze staarden Ambo aan, of die 'n wild dier was, vroegen hoe ze heette en wat de naam van haar dorp was, lachten wat over haar en gingen toen, druk pratende, weg, Ambo diep ellendig achterlatend.

Ze keek eens in 't leege schoollokaal met de witte muren en in 'n paar slaapzalen, met cementen vloer, waar kleine verhoogingen waren, langs de muren. Ambo begreep wel, dat je daar in een deken gewikkeld, op moest slapen — in 't warme Bengalen gaat dat best. Boven de slaapplaatsen waren planken tegen den muur en daarop stonden blikken koffers en houten doozen! Ah! daar zag ze háár doos! Moeder had er gedroogde pruimen en geroosterde rijst in gedaan, dat wist

ze en ze had honger, dus wou zij er wat uit nemen. Maar ze kon er niet bij! Toen voelde ze zich zóó hongerig en verlaten, dat ze op een van de slaappleatsen ging zitten huilen.

Daar hoorde ze een bel luiden en daarop druk loopen en praten. Een meisje keek de slaapzaal in en riep: „Ga mee, de rijst is klaar!”

Ambo volgde haar naar de keuken, waar verscheidene meisjes bezig waren dampende rijst uit 'n reuze-pan te schep- pen op koperen borden of in tinnen kommen. Vlak naast de keuken was een houten loods, waar gegeten werd. En daar zat Ambo al gauw evenals de anderen met gekruiste beenen op den grond en 'n berg rijst op haar bord.

Hè! dát smaakte! Sinds van ochtend had ze nog niets gehad. Heel dik gekookte erwtensoep had ze bij de rijst. Niet zoo lekker vond Ambo dit als 't sterk-gekruide slangen- of eekhoorn- vleesch, dat moeder meestal bij de rijst gaf.

De meisjes om haar heen praatten druk over lessen en spel. Allemaal vreemde dingen voor Ambo, waar ze niets van be- greep. Ze verlangde naar 't gebabbel van haar broertjes en voelde zich zóó eenzaam, dat ze dacht: „Morgen loop ik weg en ga naar huis.”

Toen ze 't eten op had, was ze zoo slaperig, dat ze haar oogen haast niet open kon houden. Juffrouw Rachel bracht haar naar de slaapzaal, haalde uit de houten doos de grove bruine deken, die Bhim zijn dochter had meegegeven en zei: „Wikkel je hier nu in en ga maar gauw slapen, de andere meisjes komen zoo meteen na den avonddienst.”

En tot Ambo's verbazing, gaf juffrouw Rachel haar 'n zoen. Gewoon aan de benauwde warmte van een leemen hut, leek Ambo deze slaapzaal akelig groot en koud. Maar de slaap won 't van al haar gedachten.

Opeens schrok ze wakker. De slaapzaal was vol lachende en pratende meisjes. 't Was donker. In de vensterbank brandde een kleine lamp. Een meisje probeerde haar deken weg te trekken, maar Ambo greep die stevig vast en 't meisje gaf 't op. Toen zag Ambo door haar half-gesloten oogen, dat de meisjes aan weerskanten van haar, neerknielden en 't hoofd

diep bogen. Op 't zelfde oogenblik hield 't praten en lachen op, 't werd doodstil.

Ambo richtte zich half op en zag, dat de heele rij meisjes in dezelfde houding lag. Zouden ze zóó gaan slapen? dacht ze.

Maar neen, even later gingen ze liggen, net als zij en begon 't gepraat opnieuw.

„Ik wou, dat dat nieuwe kind niet hier hoefde te slapen, ze neemt zóoveel plaats“, zei een der meisjes naast Ambo. „k Geloof, dat ze al slaapt.“

„Nee, ik slaap niet“, zei Ambo en zat overeind. „Hoe heet je?“

„Lupsi“, was 't antwoord. Ze was grooter dan Ambo en had geen aardig gezicht.

„Waarom knielde je daarnet?“ vroeg Ambo.

„Om te bidden.“

„Wat is bidden?“ vroeg Ambo, die 't woord nog nooit gehoord had.

„Nou, spreken tot God natuurlijk. Wat ben jij dom!“

„Wie is God?“

„Onze Vader in den hemel.“

„Mijn vader is in Kejugram“, zei Ambo en met eenigen trats liet zij er op volgen: „Hij is 't opperhoofd van ons dorp. Waar is de hemel?“

„Goejen tijd, wat ben jij stom!“ zei 't meisje met 'n geeuw. „Maar wat heb jij in je doos?“

„Kleeren en 'n koperen bord en gedroogde pruimen en ge-roosterde rijst en deze deken zat er in“, zei Ambo; blij, dat ze zooveel op kon noemen.

„Is dat alles!“ zei Lupsi, maar liet er op volgen: „Ik hou wel van pruimen.“ En meteen stond ze op en op haar teenen staande, kon ze net bij de doos, waarvan ze het dekseel oplichtte.

„'t Zijn mijn pruimen!“ riep Ambo.

„Sst!“ riep 't meisje aan Ambo's anderen kant, „wees toch stil, anders komt er vast iemand.“

„Ze mag er wel 'n paar hebben“, zei Ambo, „hoe heet jij?“

„Saori“, was 't antwoord. „Woon je ver weg?“

„O ja, heel ver“, zei Ambo met 'n zucht. Ze keek naar

Saori, die 'n heel lief, vriendelijk gezichtje had, heel anders dan Lupsi. Daarom duride Ambo haar wel wat te vragen. „Zijn hier veel booze geesten in dit witte huis?”

„'k Geloof 't niet. Maar ik heb God gebeden om ze allemaal weg te houden.”

„Wie is God?”

„Weet je dat niet! Hij is je Vader in . . .”

„Niet waar! *Mijn* vader is in Kejugram.”

„Ach, je begrijpt 't niet goed. God is de Vader van ons allemaal en Hij heeft alles gemaakt en Hij ziet en hoort alles, overal waar je bent.”

„Oo!” zei Ambo, die 't begon te begrijpen, „is God de groote Geest, die de blanke vreemdelingen vereeren?”

Maar opeens werd Ambo afgeleid door 't geluid van pruimenpitten afzuigen, dat Lupsi deed.

„Eet ze niet allemaal op, laat er ook wat over voor mij en Saori,” zei Ambo.

„Ze zijn al òp,” zei Lupsi en gooide meteen een handvol pitten naar Ambo. Die sprong woedend op, en trok Lupsi aan de enkels, zoodat deze kwam te vallen en zij en Ambo over elkaar rolden. Nu volgde 'n hevig gestomp, tot Ambo 'n schreeuw van pijn gaf, want Lupsi had haar zoo gekrabd met haar lange nagels, dat er bloed kwam.

„Hou toch op!” riep Saori, „d'r komt iemand!”

De deur ging open en juffrouw Rachel kwam binnen met nog iemand.

„'t Is de Sahiba,” fluisterde Saori.

In 'n oogwenk had Lupsi zich in Ambo's deken gerold en snurkte, alsof ze vast in slaap was. Ambo zat in elkaar gedoken te snikken, terwijl Saori haar probeerde te troosten.

„Wat is hier gebeurd?” vroeg juffrouw Van der Hoop streng.

„O, 't is 't nieuwe kind, ze voelt zich zeker eenzaam hier,” liet zij er zachter op volgen.

„Lupsi heeft háár deken genomen,” merkte juffrouw Rachel op, „'t Is heel ondeugend van haar, ze heeft er zelf een,” en ze nam die van Lupsi af, die ongestoord doorsliep zoogenaamd.

Juffrouw Van der Hoop deed 'm om Ambo heen, streeelde haar over 't hoofd en fluisterde haar toe, dat ze maar gauw

moest gaan slapen. En tegen Saori zei ze nog: „Je moet maar 'n zusje voor haar zijn, ze voelt zich alleen.”

Zoodra ze met juffrouw Rachel de deur uit was, deed Lupsi haar oogen open en zei: „Pas op, dat je niet weer zoo'n spektakel maakt, hoor, of ik krab je nog veel erger en ik beheks je.”

Arme Ambo! Pas getroost door de vriendelijkheid van de Sahiba, begon ze weer te snikken.

„Schaam je, Lupsi,” zei Saori, en tegen Ambo: „Luister maar niet naar haar, hoor. Als je tot God bidt en Jezus lief hebt, dan kan je niet behekt worden.”

„Wie is Jezus?” vroeg Ambo.

„Hoor je nou, dat ze niks weet! 't Is 'n echt kind uit de wildernis,” riep Lupsi uit.

„Morgen zal ik 't je vertellen, zusje,” zei Saori, „laten we nu gaan slapen. Kom wat dichtter bij me, dan zal ik m'n arm om je heen slaan.”

Ambo kroop dicht naast haar nieuw vriendinnetje en in vijf minuten sliepen ze allen.

Door 't luiden van een bel werd Ambo wakker den volgenden morgen. Verward keek ze om zich heen en wreef haar oogen uit. Waar was ze? 't Was zoo licht in die groote zaal met witte muren, zoo heel anders dan thuis in hun donkere hut.

Lupsi en Saori lagen geknield aan weerskanten van haar. O ja, dat was bidden, spreken met den Grooten Geest. Ze had zoo wel willen neerknielen naast Saori, van wie ze al hield, veel hield. Maar neen, net doen als Lupsi, dat akelige kind! dat wou ze niet! Nooit zou ze knielen voor denzelfden God, waar Lupsi voor knielde!

Even later was Saori klaar met haar gebed. Ze stond op, glimlachte tegen Ambo en zei: „Kom zusje, sta op en ga mee je gezicht en je handen wasschen, voordat de kerk begint.”

„Wat is „kerk”?” vroeg Ambo, terwijl ze keek naar Saori, die haar beider dekens uitsloeg en opvouwde.

„Een groot huis, waar we bidden en zingen. Hou je ook van zingen? Ik wel.”

Zoo zat Ambo dan in de kerk, eer ze tijd had gehad om aan thuis te denken. Ze hield Saori's hand vast. Al dat vreemde en die groote ruimte maakte haar angstig. De Sahiba zat voor 't harmonium en 't leek Ambo tooverwerk, dat die met beweging van handen en voeten muziek wist te halen uit die houten kist! Van 't lezen, zingen en bidden begreep ze niets, maar wel hoorde ze telkens den naam Jezus en zoodra de korte dienst voorbij was, vroeg zij er Saori naar. Die nam haar toen mee naar een kamer vol banken en lessenaars en waar platen aan den muur hingen. Ambo had nog nooit 'n plaat gezien en ze was verrukt.

„Dit is Jezus“, zei Saori, stilstaande voor een plaat van den goeden Herder.

Ambo bracht haar handen aan 't voorhoofd en boog eerbiedig.

„Dat moet je niet doen“, zei Saori, „'t is maar 'n plaat.“

„Waarom heeft Jezus 'n klein geitje in zijn armen?“ vroeg Ambo, die geen schapen, enkel geiten kende.

„Omdat Hij de goede Herder is“, zei Saori, „'t is 'n schaapje.“

„O, is Hij 'n herder. Dat is Jelpa ook, maar hij zorgt niet enkel voor geiten, ook voor koeien.“

„Jezus zorgt niet voor geiten, maar voor menschen“, zei Saori. „Wij, kinderen zijn z'n schaapjes en Hij houdt heel veel van ons. Hij stierf voor ons.“

„Stierf voor ons?“ Ambo herhaalde die vreemde woorden.

„Waarom deed Hij dat? En is Hij nu dood?“

„Neen, Hij is weer levend geworden en nu is Hij in den hemel en ziet op ons neer en luistert, als we bidden.“

„'t Is alles zoo vreemd“, zei Ambo met 'n zucht.

Saori lei haar arm om Ambo heen, zeggende: „Ik zal je er elken dag wat van vertellen, en als jij Jezus ook liefhebt, dan zal je gelukkig zijn.“

Daar ging weer 'n bell

„Kom, nu gaan we eten, je zal wel honger hebben.“

„Neen,“ zei Ambo, „bij ons thuis eten we nooit, vóór de zon hoog aan den hemel staat.“

Na 't ontbijt kwam juffrouw Rachel Ambo halen voor school. Lupsi en Saori zaten in een hoogere klas. De meeste

meisjes waren kleiner dan Ambo, maar er waren toch ook 'n paar grootere.

Ze moesten in een halven kring staan en juffrouw Rachel wees met een stok op een zwart bord, waar witte figuren op stonden, die de meisjes moesten uitspreken. Eerst vond Ambo 't wel grappig, maar 't verveelde haar gauw en... toen juffrouw Rachel haar even den rug toedraaide, fut! Ambo was de deur uit, buiten in den heerlijken zonneshijn! Ze liep niet 't erf af, o neen! Want 't erf was groot, daar was nog genoeg te ontdekken. Ze wou ook niet wegloopen, enkel maar vrij zijn. En opdat juffrouw Rachel haar niet dadelijk terug zou halen, liep ze naar den uitersten hoek. En o! wat 'n verrassing! Daar vond ze bloemen, zoo mooi, als ze die nog nooit had gezien. Rose en witte, roode, parse en lila! Ze groeiden aan struiken en ook heel laag bij den grond. Daar wou ze van plukken en daarvan zou ze brengen aan de Sahiba, de dame in 't blauw, die haar zoo vriendelijk had aangekeken en zoo zacht de hand op haar hoofd had gelegd.

Ze begon met een paar mooie achter haar ooren te steken, en toen ging ze plukken, handenvol, want Saori moest er ook wat hebben.

Even nadat Ambo met haar armen vol bloemen dit stukje terrein verlaten had, kwam juffrouw Nieman eens kijken naar de bloemen, die zij en juffrouw Van der Hoop hier met veel zorg kweekten.

„O neen maar, wie heeft dat gedaan!“ Van de rozestruiken waren heele takken afgebroken, latyrus was afgerukt, violen met wortel en al uit den grond getrokken! Juffrouw Nieman haalde haar vriendin.

„Wie kan dat gedaan hebben! Onze meisjes weten toch allemaal, hoe wij op onze bloemen gesteld zijn.“

Daar kwam Saori aan, met bloemen in de hand.

Saori! Zou die?

Saori reikte zwiĳgend de bloemen over.

„Hoe kom je daaraan?“ klonk 't streng.

„Ze gaf ze mij, ze wist niet, dat 't niet mocht“, antwoordde Saori. De Sahiba zou wel begrijpen, wie „ze“ was, meende zij.

Op 't zelfde oogenblik kwamen twee meisjes aangerend. Lupsi voorop, ook met bloemen, Ambo er achter.

„Ik heb ze haar afgenomen”, schreeuwde Lupsi, „ze wou ze niet geven en ze heeft me gekrabbd, maar ik heb ze toch! Is 't niet schandelijk van d'r?”

„'t Is 't meisje, dat gisteren gekomen is”, zei juffrouw Van der Hoop en meteen luisterde ze naar Ambo, die snel sprak in de Santal-taal, wat juffrouw Nieman nog niet verstond, zoodat juffrouw Van der Hoop 't haar uit moest leggen.

„Ze dacht, dat 't wilde bloemen waren en ze had ze voor mij geplukt en ze is heel boos op Lupsi, omdat die ze haar afnam. Ze heeft 't werkelijk onwetend gedaan en we moeten haar maar veel liefde bewijzen, want daar heeft ze behoefte aan, geloof ik, mijn kind uit de wildernis.”

„Hoe gaat 't met ons kind uit de wildernis?” vroeg juffrouw Nieman zowat 'n maand later aan juffrouw Van der Hoop.

„Best”, was 't antwoord. „Rachel zegt, dat ze op school goed leert en in alles haar best doet. Maar één ding kan Rachel niet van haar gedaan krijgen en dat is: bidden. Ambo zegt, dat ze nooit wil bidden tot denzelfden God als Lupsi, want Lupsi is haar plaaggeest. Gelukkig houdt Ambo veel van Saori en dus heb ik hoop, dat haar goede voorbeeld 't op den duur zal winnen.”

Een dag na dit gesprek liep Ambo weg! 't Kwam enkel door Lupsi.

't Was in 't begin van den nacht. Ambo werd wakker, deed slaperig haar oogen half open en zag Lupsi staan op de verhooging, waar ze op lagen, reikend in Ambo's doos. Nu had Ambo vier *sari's* ('n soort jurken) meegebracht. Drie waren thuis geweven, ze waren van gestreept katoen, met rooden rand, grof en sterk. Eén was 'n zoogenaamde „Bilati-sari”, gekocht, en van fijne, lichte stof, met een veelkleurig garneersel. Dit was Ambo's Zondagsche sari.

Bij 't schijnsel van 't nachtluchtje zag Ambo, dat Lupsi die Bilati-sari er uit nam en 't garneersel betastte. Daar had ze 't uiteinde, ze zette haar scherpe tanden er in, trok en... 'n geluid van iets, dat scheurde, deed Ambo opspringen en

op Lupsi aan vliegen. Maar Lupsi stootte haar van zich af, zoodat Ambo op 't harde cement viel.

„Sstt!” siste Lupsi „als je de anderen wakker maakt, zal 't je berouwen!” Met 'n grijns liet ze haar tanden zien en ze keek Ambo zóó aan, dat die zich van schrik stil hield.

Toen Lupsi 't garneersel er aan één kant had afgetrokken, stopte zij de sari weer in de doos, terwijl ze sarrend kalm zei: „'k Had iets gekleurds noodig om in m'n haar en om m'n bals te doen, zie je.”

„Gemeene jakhals!” begon Ambo. Maar weer hield ze stil, omdat Lupsi haar zoo dreigend aankeek.

Saori werd wakker en geeuwend vroeg ze: „Wat doen jullie toch?”

„Niks, dat je aangaat!” snauwde Lupsi.

„Kijk's, wat Lupsi gedaan heeft,” snikte Ambo, „ze heeft m'n Bilati-sari heelemaal bedorven.”

„O Lupsi!” riep Saori, „ik zal 't morgen aan de Sabiba vertellen.”

„Als je dat doet,” zei Lupsi langzaam, „dan zal ik Ambo met 't booze oog aankijken. Dat kán ik. 't Bloed in d'r lichaam zal opdrogen en d'r beenderen verrotten en over 'n maand, als 't weer volle maan is, zal haar geest uit haar lichaam komen en . . .”

Verstijfd van schrik had Ambo geluisterd, maar nu huilde ze: „O neen, neen, laat ze 't niet doen! Vertel 't niet, Saori!”

„Stil maar,” zei Saori haar arm om Ambo heenslaande, „ze zegt 't maar om je bang te maken, ze kan ons niets doen, als we tot God bidden.” Maar Saori's stem beefde, want zelf was ze ook geschrikt van Lupsi's dreigement.

„Kan niet?” zei Lupsi, „we zullen zien!” En ze begon langzame handbewegingen te maken, zooals Ambo in haar dorp wel had zien doen door geestenbezweerders. 't Arme kind verborg haar gezichtje tegen Saori's schouder en snikte maar: „Och neen, doe 't niet! Neem de sari maar, neem al m'n sari's maar; Saori, beloof dat je niets zal vertellen.”

Saori, zelf verschrikt door Lupsi's woorden, beloofde het.

Lupsi uitte nog 'n paar bedreigingen en rolde zich toen in haar deken, zich verkneuterend in haar welgelukte list, want ze wist zelf best, dat zij iemand niet beheksen kon. Ze was

gauw in slaap en Saori ook. Maar voor Ambo was er geen sprake van slapen. Opgevoed in 't geloof aan booze geesten en heksen, waren die veel werkelijker voor haar dan een Hemelsche Vader. Ze twijfelde er geen oogenblik aan, of Lupsi kon haar bedreiging uitvoeren — ja, ze voelde al iets van die werking in haar bloed. Zoodra ze Lupsi hoorde snurken, stond ze op, knoopte haar sari om zich heen en sloop naar buiten in den lichten maan-nacht. Ze wou naar huis, want haar vader zou zeker die beheksing wel kunnen afkopen.

Maar welken kant uit? Ze had er geen flauw vermoeden van. Ze liep maar op goed geluk. Over stoppelvelden, tusschen slanke dennen door, over een steenige, droge rivierbedding, door doornig struikgewas, dat haar voeten en heenen striemde. Eindelijk kon ze niet meer, ze ging zitten, 'n groote loomheid kwam over haar, en met het hoofd op haar arm viel ze in slaap.

Toen ze wakker werd, was 't al dag. Ze deed niet dadelijk haar oogen open. Daar ritselde iets vlak bij haar en een zacht, koud, levend ding gleed over haar enkel. Wat dit was, wist het kind uit de wildernis bij instinct en ze wist ook, dat ze onbewegelijk moest blijven, niet eens haar oogen openen om de groote cobra-slang te zien, die zijn lui lichaam langzaam over haar heen voorttrok.

Maar wat ze nu ging doen, was niet iets, dat 't kind uit de wildernis vroeger gedaan zou hebben; in stil gebed zei ze: „O Vader in den hemel, dien Saori liefheeft — O Jezus, die zorgt voor schapen en kinderen, red me van deze slang.”

't Dier gleed weg van haar heen, de wildernis in en een ongekend rustig gevoel kwam over Ambo. „Dank U, Vader, dien Saori liefheeft,” zei ze zacht in zichzelf, nog met gesloten oogen. Toen dacht ze aan Lupsi en haar bedreigingen, maar niet meer met angst. „O Jezus, die zorgt voor schapen en kinderen, zorg ook voor mij en maak, dat Lupsi me niet beheksen kan.”

Een oogenblik later hoorde zij voetstappen. Ze deed haar oogen open en ging zitten.

„Ambol!” riep een bekende stem, „waarom ben je *hier*?”

„Jelpa, o Jelpa!” klonk 't met 'n snik, „de Vader, dien Saori liefheeft, heeft je gestuurd om voor mij te zorgen.”

De jongen keek verbaasd op haar neer. Als altijd had hij pijn en boog bij zich en ook nog 'n klein bundeltje. „Niemand heeft me gestuurd,” zei hij, „ik weet niet, waar ik heen moet, mijn stiefbroer heeft me 't dorp uitgejaagd.”

„Waarom?” vroeg Ambo. „Kom bij me zitten en vertel 't me.”

Stijf en met moeite ging Jelpa zitten. „Gisteren toen ik de kudde weidde, ben ik in slaap gevallen en toen heeft 'n hyena een mooi stierkalf weggehaald. M'n broer was woedend en hij sloeg me zoo, dat alles me pijn doet. En toen joeg bij me weg.”

„Gisteravond?” vroeg Ambo, vol meelij Jelpa aankijkend.

„Ja, ik ben van nacht in de wildernis geweest.”

„Wat heb je daar in dat pakje?”

„Geroosterde rijst. Mijn schoonzuster gaf 't me, zij vindt 't geloof ik, wel naar. Neem jij 't maar, ik ben te moe om te eten.”

„Samen”, zei Ambo. „Maar luister eens, Jelpa. Ik had juist tot God gebeden, toen ik mijn oogen open deed en jou zag. Stellig heeft Hij jou gestuurd om mij den weg te wijzen, want ik was verdwaald. Weet jij, waar we zijn?”

Jelpa keek naar de pas opgekomen zon en daarna keek hij onderzoekend rond.

„Ja, ik weet 't. We zijn zoowat twee uur van ons dorp af.”

„En hoe ver van de zendingsschool?” vroeg Ambo.

„'n Uur. Maar hoe kom jij hier?”

Ambo vertelde 't hem. „Waar wou jij heen, Jelpa?”

„'k Weet 't niet,” zei hij mat, „laat ik maar doodgaan — er is toch niemand, die wat om me geeft.”

Ambo's oogen schoten vol tranen. Ze zat even stil. Toen bedacht ze zich opeens, dat ze nu wist waar troost en hulp was te vinden.

„Hoor eens Jelpa,” zei ze ernstig, „ik zal je van God vertellen. Saori noemt Hem onzen Vader en Hij is machtiger dan al de geesten, die leven in boomen en rotsen. Hij *maakte* de boomen en rotsen en rivieren en *alles* en Hij woont in den hemel en ziet en hoort ons. En dan is er nog Iemand en die heet Jezus en die is net als God en Hij zorgt voor schapen en

kinderen. En toen die slang over me heen kroop, heb ik tot Hem gebeden en Hij heeft gemaakt, dat ie weg ging zonder me te bijten en Hij heeft jou ook gestuurd."

Jelpa luisterde. En Ambo vertelde hem nog meer, ook alles van Lupsi.

"Als God en Jezus zoo goed en machtig zijn," zei Jelpa eindelijk, "waarom ben je dan weggelopen? Dan hadden zij je ook wel kunnen beschermen tegen die kat van 'n Lupsi?"

"Ik was bang," bekende Ambo, "maar nu ben ik 't niet meer. En ik wil teruggaan naar school. Ga jij dan met me mee."

"Maar ik ben 'n jongen," zei Jelpa, "ze jagen me toch weg en misschien slaan ze me wel," en hij beefde.

"Dat doen de Sahiba's niet, ze zijn goed net als Jezus," zei Ambo vol vuur. "Misschien hebben ze wel werk voor je."

"Eéns heb ik steenen gezocht voor een Sahiba, ik kon haar niet verstaan, maar ze lachte tegen me."

"Diezelfde Sahiba is dáár," zei Ambo, "maar ik weet wat we doen zullen. Kniel jij hier naast me en doe je oogen dicht en dan zullen we God vragen, of Hij wil maken, dat de Sahiba je werk geeft."

Jelpa gehoorzaamde. Al lang was hij gewoon te doen, wat Ambo zei. En Ambo deed haar oogen stijf dicht en bad: "O God en Jezus, U bent zoo goed en machtig en U hebt de slang weggestuurd en Jelpa bij me laten komen. En wees U nu zoo goed om te maken, dat de Sahiba's niet boos op me zijn, omdat ik wegliep en dat Jelpa werk krijgt, want anders moet hij hier in de wildernis sterven. En laten de booze geesten mij geen kwaad doen en wees U ook niet boos, omdat ik wegliep."

Ambo stond op en streek zich 't haar uit 't gezicht.

"Er hoort eigenlijk nog iets aan 't eind, één woord, maar dat ben ik vergeten," zei ze.

"Maar zou God daar niet boos over zijn?" vroeg Jelpa.

"O neen," zei Ambo, "dat zal Hij niet, want Hij is geen booze geest. Hij is onze Vader en heeft ons lief."

"Ambo is van nacht weggelopen! Saori zegt, dat 't Lupsi's

schuld is." Met dit bericht kwam juffrouw Nieman bij haar vriendin, die in haar kamer zat te schrijven.

Juffrouw Van der Hoop nam 't nieuws nogal kalm op. „'t Gebeurt wel meer, dat meisjes, die hier pas zijn, wegloopen en Ambo is gewend in de wildernis rond te dolen. Straks zal ik er wel werk van maken."

Een poosje later ging juffrouw Nieman op de veranda zitten en... daar kwamen een jongen en 'n meisje aan, hand in hand.

„Ambo! ben jij 't!" riep juffrouw Nieman, „kom hier!" Ze kende nog niet genoeg de Santal-taal om alles te begrijpen van 't verhaal, dat Ambo deed. Maar daar kwam de Sahiba zelf en toen waren de zaken gauw geregeld. Ambo vertelde, dat ze God gebeden had, dat Jelpa daar werk zou krijgen en de Sahiba wou haar niet teleurstellen, en zei dat Jelpa met zijn pijl en boog jacht moest maken op de vele ratten in de groote graanschuur. Ze zou door den Santal-onderwijzer laten onderzoeken, of Jelpa's broer hem werkelijk niet meer terug wou hebben en dan zou ze verder zien, wat er met Jelpa gebeuren moest. En toen het met Jelpa's broer geregeld was, werd er besloten, dat Jelpa naar de zendingsschool voor jongens in 't naburige Narkulpara zou gaan.

't Was voor Ambo eerst wel 'n teleurstelling en Jelpa was ook liever gebleven, maar ze waren allebei vast overtuigd, dat God, tot Wien ze gebeden hadden, het alles zoo geregeld had en dus legden zij er zich bij neer.

Lupsi werd gestraft, omdat zij Ambo's sari bedorven had en haar werd gezegd, dat als ze weer zulke praatjes hield als dien nacht tegen Ambo, ze dadelijk weggestuurd zou worden. Ze moest verhuizen naar de slaapzaal van de grootere meisjes en die zaten haar flink op den kop.

Ambo maakte nu geen bezwaar meer om te bidden en knielde 's avonds en 's morgens naast Saori neer.

Ambo vond 't eerst onmogelijk om Lupsi vergiffenis te schenken. Maar nadat Saori er lang met haar over gepraat had en 't haar duidelijk had gemaakt, dat we niet om vergeving voor eigen zonden kunnen bidden, als we haatdragend tegenover anderen zijn, toen kwam Ambo zoo ver, dat ze zei; „Ik wensch

haar geen kwaad meer toe." Maar ze was toch blij, dat ze weinig meer met Lupsi te maken had.

Toen Ambo met de eerstvolgende vakantie naar huis ging, vertelde zij haar familie, al wat zij op school gehoord had over God en den Heere Jezus. En ze zei tot haar vader: „U moet God ook aanbidden, want Hij is ook uw Vader." Dat maakte indruk op Bhim.

Sinds Ambo naar school was, had hij geen tegenspoed gehad met zijn vee en den oogst en hij dacht, dat dit een belooning was van den Grooten Geest, dien de blanke vreemdelingen vereeren.

Hij vroeg aan Ambo, of hij een kalf zou offeren. Maar Ambo zei, dat de blanken niet offerden, maar dat hij bidden moest en naar de kerk gaan in een naburig dorp, waar Christenen woonden. Daar was Bhim niet zoo dadelijk voor te vinden, maar dit is zeker, dat, toen Ambo na vier weken naar school terug ging, Bhim wel wat voelde voor het geloof van de vreemdelingen.

En toen Ambo na 'n paar jaar van school af ging, liet Bhim zich met zijn heele gezin doopen. En als een opperboofd Christen is geworden, dan heeft dat invloed op 't heele dorp.

Zoo ging er voor dat heidendorp een zegen uit van Ambo, „'t kind uit de wildernis!"

ALETTA HOOG.